

ФУНКЦІЇ ФІНАНСОВИХ ПОСЕРЕДНИКІВ ЯК ІНСТИТУТІВ ПОДАЛЬШОГО РОЗВИТКУ ДЕРЖАВИ

Медяна Валентина Володимирівна, студент IV курсу Вінницького відділення Навчально-наукового інституту заочного та дистанційного навчання Національної академії внутрішніх

Інституційними учасниками ринку цінних паперів (далі – РЦПО) є фінансові посередники (далі – ФП), які структурують спектр фінансових послуг відповідно до потреб його учасників. Інституційні учасники, на противагу індивідуальним, є колективними учасниками, які провадять різні види професійної діяльності з фінансовими активами і розподіляють прибуток між засновниками та довірцями відповідно до правових норм і конкретної угоди. Індивідуальний учасник розпоряджається своїми коштами самостійно і отриманий прибуток належить йому повністю.

Інституційний учасник опікується капіталом своїх клієнтів, шукає оптимальні (з точки зору зіставлення ризику і дохідності) варіанти розміщення капіталу, і в цьому полягає основна домінанта його фінансової поведінки. Аналітично-прогнозна робота набуває особливого значення, оцінки руху фінансових потоків враховують не тільки локальні, а й глобальні тенденції та зміни. Діяльність інституційних учасників, на відміну від індивідуальних, обов'язково ліцензується [1, с. 38-39].

Водночас, роль ФП як інститутів розвитку проявляється у виконанні наступних функцій:

1. консолідація (акумуляція) заощаджень індивідуальних інвесторів у єдиний пул і наступне диверсифіковане вкладення накопиченого капіталу в різні проекти з перспективною капіталізацією. Необхідна диверсифікація забезпечується шляхом об'єднання вільних коштів розрізаних інвесторів для купівлі інших різноманітних ринкових активів. У результаті окремий інвестор отримує відповідну частку кожного з цих набутих ринкових активів. Індивідуальні збереження з інвестиційними намірами є особливим видом збережень і для багатьох

непрофесійних учасників РЦП звернення до інституційних фінансових консультантів є переважною формою участі в масштабних проектах;

2. підвищення ліквідності РЦП шляхом професійного портфельного управління довіреними та набутими активами. ФП пропонують клієнтам активи, які фактично є диверсифікованими портфелями активів. Не потребує доказів факт, що можливості індивідуального інвестування вужчі, ніж інституційного, при цьому ліквідність і ризики вкладень також різняться. Посередницьке сприяння прискоренню процесів укладення угод купівлі-продажу ЦП дозволяє інвесторам і кредиторам швидко розмістити фінансові ресурси, а реципієнти коштів вирішують власну проблему залучення додаткового капіталу;

3. забезпечення рівноваги на ринку через погодження пропозицій і попиту на фінансові ресурси. За рахунок масштабів діяльності і портфельного управління активами ФП гармонізують відносини між постачальниками та споживачами капіталу, ліквідують дисбаланс між пропозицією і попитом на вільні кошти, забезпечуючи при цьому ефективний розподіл і перерозподіл ресурсів на первинному і вторинному РЦП. Попит і пропозиція за таких умов врівноважуються як у просторі, так і в часі.

Співвідношення між різними фінансовими ресурсами підприємств: внутрішніми (нерозподілений прибуток і амортизація) та зовнішніми (кредити, емісія ЦП) є завжди варіативним, що пояснюється циклічними факторами фінансової динаміки. Але зростання потреб екзогенного фінансування господарюючих суб'єктів відмічається разом з ускладненням господарських взаємозв'язків. Практично постійна у сучасних умовах недостатність внутрішніх ресурсів підприємств вимагає розширеного використання фінансових інструментів залучення капіталу та відповідних послуг посередницьких установ. З ретроспективного огляду це підтверджується дослідженням американського економіста Р. Голдсмита, коли "...для крупних промислових корпорацій необхідність мати справу з фінансовими інститутами як з джерелами капітальних фондів після другої світової війни була значно більша, ніж у 20-і чи 30-і роки ХХ ст." [2, с. 234];

4. перерозподіл і зниження фінансових ризиків. Інституційні посередники під час купівлі чи продажу фінансових активів власне торгують ризиками, перерозподіляючи їх між консервативними і агресивними учасниками ринку – між менш схильними і більш схильними до ризику господарюючими суб'єктами. Зниження ризику відбувається шляхом диверсифікації портфеля активів і професійного управління ними;

5. винятковою функцією ФП є специфікація прав власності клієнтів-довірителів. Останні, звертаючись до посередників, формують відносно прозоре поле своїх інвестиційних намірів, і РЦП синергічно теж набуває прозорих і організованих ознак функціонування. На прикладі України це частково спостерігалось у 90-ті рр. ХХ ст., особливо в період масової приватизації, а згодом повільний і постійно зростаючий попит на послуги інституційних структур щодо професійного управління вільними коштами підтвердив існування тенденції утвердження прав власності саме в середовищі легітимного фінансового посередництва [3, с. 174].

Список використаних джерел:

1. Науменкова С. Ринок фінансових послуг: основні тенденції розвитку / С. Науменкова // Вісник НБУ. – 2000. – № 1. – С. 36–43.
2. Васильєва В. В. Фінансовий ринок : [навч. посіб.] / В. В. Васильєва, О. Р. Васильченко. – Донецьк : Норд-Прес-МЕГІ, 2007. – 403 с.
3. Кравченко Е. А. Тенденції розвитку фондового ринку / Е. А. Кравченко, Д. В. Запорожан // Вісник Одеського інституту внутрішніх справ. – 2001. – № 1. – С. 172–175.